

SUDSKA OBUKA IZ PERSPEKTIVE KOSOVA

Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje
Kosovo Judicial Institute

2015

////////////////////////////////////

Objavljeno od strane Kosovskog Instituta za Pravosudje

© KIP 2015, Sva prava su rezervisana

Sadržaj ovog materijala ne može biti preštampan, reprodukovati ili prenositi na bilo koji drugi elektronski oblik, mehanički, fotokopiranjem ili registrovan bez pismene saglasnosti Kosovskog Instituta za Pravosudje (KIP).

////////////////////////////////////

A U T O R I :

Lavdim Krasniqi
Suzana Pllana
Besim Morina
Valon Jupa

PREGLED SADRŽAJA

1.	Zašto sudska obuka?	6	8.3.1.	Koja oblast se pokriva u POU?	30
2.	Koji su koristi od obuke u pravosuđu?	8	8.3.2.	Realizovane obuke iz POUza unapredjenje u 2010 - 2014	30
3.	Kosovski Institut za Pravosuđe i sudska obuka	10	8.4.	Obuka za upravljanje sudova i tužilaštava	30
4.	Upravljačka struktura	12	8.4.1.	Kosu korisnici ovih obuka?	30
5.	Ljudski Resursi	14	8.5.	Obuka za administrativno osoblje sudova i tužilaštava	31
5.1.	Strukturalna Organizovanje	14	8.5.1.	Koja je struktura i sadržaj ovih obuka ?	31
6.	Budžet	16	8.5.2.	Uvodni kurs	31
7.	Organizovanje obuke	18	8.5.3.	Kontinuirana obuka	31
7.1.	Ko su korisnici iz obuke	18	8.6.	Program za Istraživanje i Publikacije	32
7.2.	Identifikacija potreba za obukom	19	8.6.1.	Biblioteka KIP-a	32
7.3.	Učešće na obuci	20	8.6.2.	Publikacije	34
7.3.1.	Načini za učešće u kontinuirane obuke i za unapredjenje	20	8.7.	Obuka stručnjaka sistema pravde	35
7.3.2.	Online primena	20	8.8.	E-learning	36
7.4.	Poziv za učešće u kontinuiranu obuku	21	8.9.	Obuka i programi van zemlje	37
7.5.	Da li je obuka plaćena?	21	8.10.	Metodologija obuke	37
8.	Struktura obuke	22	8.11.	Treneri (njihov izbor)	37
8.1.	Kontinuirana obuka za sudije i tužioce	22	9.	Saradnja sa domaćim i međunarodnim institucijama na Kosovu i inostranstvu	38
8.1.1.	Koje oblasti su pokrivena u PKO?	24	10.	Donatori	39
8.1.2.	Realizovane aktivnosti u PKO u 2000 -2015	24	11.	Ideje za poboljšanje programa ili upotrebe za publikacije	40
8.2.	Program Početne Obuke	25			
8.2.1.	Ko može da prati početnu obuku?	26			
8.2.2.	Pripremni Ispit kao uslov za učešće u početnu obuku	26			
8.2.3.	Struktura Programa Početne Obuke	26			
8.2.4.	Broj diplomiranih kandidata u PPO	28			
8.3.	Obuke za Unapredjenje	29			
				Kontakti	

**“Ti moraš
biti
promena
koju
želiš
da vidiš
u svetu”**

Mahatma Gandhi

1 ZAŠTO?

SUDSKA OBUKA

Danas, svaka zemlja daje veliki važnost i posebnu pažnju pravosudje pošto se smatra kao apsolutni garant demokratskog funkcionisanja institucija i odbrane slobode i ljudskih prava. U tom smislu čini se da većina obaveza aktera u pravosudnim sistemu u našoj zemlji.

Postizanje ovih vrednosti može da se traži samo jačanjem nezavisnosti i nepristrasnosti sudija, tužilaca i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema. Nezavisnost i nepristrasnost kao vrednosti i stubovi u pravosudji koji će biti implementirani u pomoći poverenja javnosti stvaranjem zakonske mehanizme koji omogućavaju transparentan proces zapošljavanja, fer i pravičan za sudije i tužioce, kako bi mogli da obavljaju svoje funkcije podržavanju samo zakonom. Nezavisnost i nepristrasnost sudstva su fundamentalne vrednosti

ne samo izgradili kroz mehanizme kao i obezbeđivanje sprovođenja etičkih odgovornosti za sudije, tužioce i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema.

Značajni uticaj na znanja i svesti u pogledu ovih principa i vrednosti ima početna i kontinuirana obuka sudije, tužioca, i drugih profesionalaca koji su spremni da budu sudije ili tužioci i administrativno osoblje sudova i tužilaštva. Kroz ove obuke stiče, održava i razvija mnoge sposobnosti veštine i etike.

Početne i stalne (kontinuirane) obuke na Kosovo kao i na mnoge zemlje sveta, ne samo pravo već i obaveza. Kreiranje standardanivo koji danas postoji oko obuka počeo i nastavlja sa zakonskim propisima na lokalnom nivou, kao i međunarodnim dokumentima u kojima postoje različiti

posvećenom ovom pitanju. Među njima, najznačajniji su; Osnovni Principi UN za nezavisnosti sudstva (1985), Preporuka Br. R (94) 12 Saveta Evrope (1994), Evropska Povelja o zakonu za sudije (1998), Mišljenje Br. 4 Konsultativnog Veća Evropskih Sudija (2003), Stokholmski Program (2008 – 2010). I na Kosovu obuka je regulisano zakonom, kao što je: Zakon o osnivanju Kosovskog Instituta za Pravosuđe, Zakon o Sudovima, Zakon o državnom tužilaštvu, Zakon o Sudskom Savjetu Kosova i Zakonom o Tužilačkom Savetu Kosova i drugih normativnih akata.

Napori da se sprovede sudska obuka koja omogućava vrednosti sa međunarodnim dokumentima, na Kosovu, najbolje postignute u Kosovski Institut za Pravosudje (KIP).

2 KOJI

SU KORISTI OD

OBUKE U PRAVOSUDJU

Ovom pitanje bi bilo lakše odgovoriti ako zante odgovor na pitanje “za šta bi trebali da budu nadležni sudija, tužilaca i drugih profesionalaca sudskog i tužilačkog sistema” u zemlju. Ne postoji jedna dilema da su njihove glavne odgovornosti su oni profesionalnog karaktera, etički i interdiciplinarni.

Profesionalna, etička i interdiciplinarna nadležnost sudija, tužilaca i drugih profesionalaca u pravosudnom sistemu, posle osnovne univerzitetske studije, mogu se dobiti, održava i razvija samo kroz različite obuke. Početne i kontinuirane obuke daju punu podršku za razvoj sposobnosti koju omogućavaju pripremu kandidata za sudije i tužioce i podržavaju novoimenovanih sudija da se suočavaju sa izazovima pravosudja u

XXI veku kao posledice mnoge društvene promene, ekonomske i kulturne promene.

Obuke za sudske profesionalce su raznovrsne, počevši sa čistim profesionalnom karakterom do kontinuirane inter-diciplinarne obuke kroz pojačanje interpersonalne veštine (dobra komunikacija sa kolegama). Takvi treninzi su snažna garancija nezavisnosti, nepristrasnosti i vrednosti koji mora da ima sudija, tužioci, i drugih profesionalaca pravosudnog sistema. Zadatak pravosudja nije samo implementacija Ovaj nivo pravosudje je neophodan ne samo da sprovede lokalni zakon, već prvenstveno zahtevima Deklaracije Ujedinjenih Nacija o Ljudskim Pravima i Osnovnim Slobodama, Evropske Konvencije za Zaštitu Sloboda i Ljudskih Prava i drugim

medjunarodnim instrumentima.

Odgovor na pitanje šta se zapravo koristi od obuka sudija treba da bude praćena naporima da se identifikuju stvarne potrebe za obukom ne samo onih izraženih, razvojem odgovorajućih profesionalnih programa, uključujući obuku učesnika i primenu odgovarajuće metodologije i odgovarajuće obuke. Ovaj izazovan proces će konačno imati odgovor na pitanje šta može imati koristi od sudske obuke, post mehanizmi za implimentaciju procene efekata obuke u praksi.

U današnje pitanje o prednostima treninga treba da pronadje odgovore ne samo u pravosudnim institucijama koje organizuju obuku, ali i onih koji imaju koristi od obuke.

Na pitanje šta se koristi od obuka sudija nastavlja da odgovori na doprinos KIP-a i to najbolje pokazuju konkretni rezultati u praksi. Razvoj Profesionalnog Procesu na osnovu kvaliteta rada pravosudnih profesionalaca koji učestvuju u obuci, posebno će pomoći u određivanju uticaja obuke na kvalitet pravosudja.

3 KOSOVSKI INSTITUT ZA PRAVOSUDJE I SUDSKA OBUKA

Pored Sudskog Saveta Kosova i Tužilačkog Saveta Kosova, koji su odgovorni za rad i upravljanje sudstva i tužilaštva, u okviru dela sudskog sistema Kosova postoji i Kosovski Institut za Pravosudje (KIP).

KIP je osnovan 2000 godine od strane misije OEBS-a na Kosovu. Prvobitno je projektovan kao odeljenje za trening u okviru OEBS-a. Postepeno, potreba za obukom i uloga KIP-a koju je odigrao u profesionalni razvoj sudija i tužilaca, dovelo do ustanove i uzima glavni primat sudske obuke u zemlji.

2006 godine, Skupština Kosova posebnim zakonom osnovao KIP kao nezavisnu instituciju i glavna institucija za sudske obuke u zemlji. Po zakonu KIP je glavna institucija za obuku sudija, tužilaca, kandidata za sudije i tužilaca kao i drugih profesionalaca identifikovanih od strane KIP-a. Pored obuke KIP ima odgovornost obavljanje istraživačkih aktivnosti za razvoj sudstva u zemlji.

Za 15 godina rada, KIP, uspeo da uspešno sprovodi svoj mandat. Razni programi obuke KIP-a ne samo da pokrivaju sve oblasti prava, ali takodje se bave različitim aspektima života van pravnog zakonskog života, u cilju povećanja profesionalnih veština

a i ja č a n je interdisciplinarskim osobina svojih korisnika. Tokom više od decenije, KIP je uspeo da uspešno organizuje pripremni ispit pet puta za kandidata za sudije i tužioce, uspešno je razvila program početne obuke za šestèetiri generacije za kandidate za sudije i tužioce, uključujući i pilot projekt početne obuke u 2005 godine i od tada konstantno obezbedio obuku i napredovanje sudija, tužilaca, obuka za upravljanje sudova i tužilaštava, početnu i kontinuiranu obuku za administrativnog osoblja sudova i tužilaštva, programi studentske prakse u zemlji i inostranstvu, razvijena biblioteka i pravna sredstva da podrži profesionalni razvoj kao i obuka za druge profesionalce iz oblasti pravosuđa. i obuka drugih profesionalaca iz oblasti pravosuđe.

Uloga KIP-a u sudskom i tužilačkom sistemu je neosporna, a iskustvo stečena tokom godina dovelo do toga da bude medju vodećim ustanovama u znak podrške reformi sudskog i

tužilačkog sistema na Kosovu. Ova podrška je uglavnom povezana sa izgradnjom kvaliteta koji do danas izostaje izazov sa kojim se suočava KIP. Pozitivna iskustva KIP-a imaju danas ulogu autoritarne institucije kao od lokalnih institucija, kao i iz međunarodnih organizacija i institucija iste prirode koje deluju na međunarodnom nivou.

KIP dostignuća pokrenuli su ideju o proširenju aktivnosti ove institucije da podrži druge profesionalce na njihov zahtev i pod određenim uslovima. Ova ekstenzija je praćena diskusijama o reformi pravosudnog obuka na Kosovu i transformaciji KIP-a na Akademiji Pravde. Pozitivni dasadašnji rezultati KIP-a su glavni temelj daljnog napredovanja.

4 UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Zakon o Osnivanju KIP-a, kao najvišeg upravnog organa utvrdi Upravni Savet (Odbor) i Direktor KIP-a.

- **Upravni Savet** KIP-a, na osnovu zakona ima široku zastupljenost institucijama pravde, tužilaštva, vlade i drugih lokalnih i međunarodnih institucija, uključujući etničke zastupljenosti. Ovo rešenje ne sam oda nije da obezbedi sveobuhvatnu i redovnu zastupljenost u interesu pravde aktera sa Kosova za obuku u pravosudju, ali i garantuje nezavisnost KIP-a da ima najbolji interes u sistemu pravosudnih organa u zemlji.

Glavne odgovornosti Odbora su utvrdjene zakonom i obuhvataju: usvajanje programa obuke, izbor direktora, usvajanje statuta i usvajanje nacrta budžeta i usvajanje metodologije obuke nosilaca i potencijalnih aktera pravosudnih funkcija. Ostale odgovornosti su predviđene Statutom KIP-a.

- **Direktor** KIP-a je odgovoran za administraciju i upravljanje KIP-a. Glavne odgovornosti direktora određuju zakonom i statutom KIP-a.

- **Programski Savet** kao poseban mehanizam u okviru KIP-a, je pomoćni organ Upravnog Odbora. Sastav i ovlašćenja Saveta su određene statutom i pre svega odnose na izgradnju sprovođenje programa obuke i aktivnosti razvoja kapaciteta koje se razvija KIP. Programski Savet KIP-a razvija svoje aktivnosti u saradnji sa zaposlenima u pravosudju u zemlji.

5 LJUDSKI RESURSI

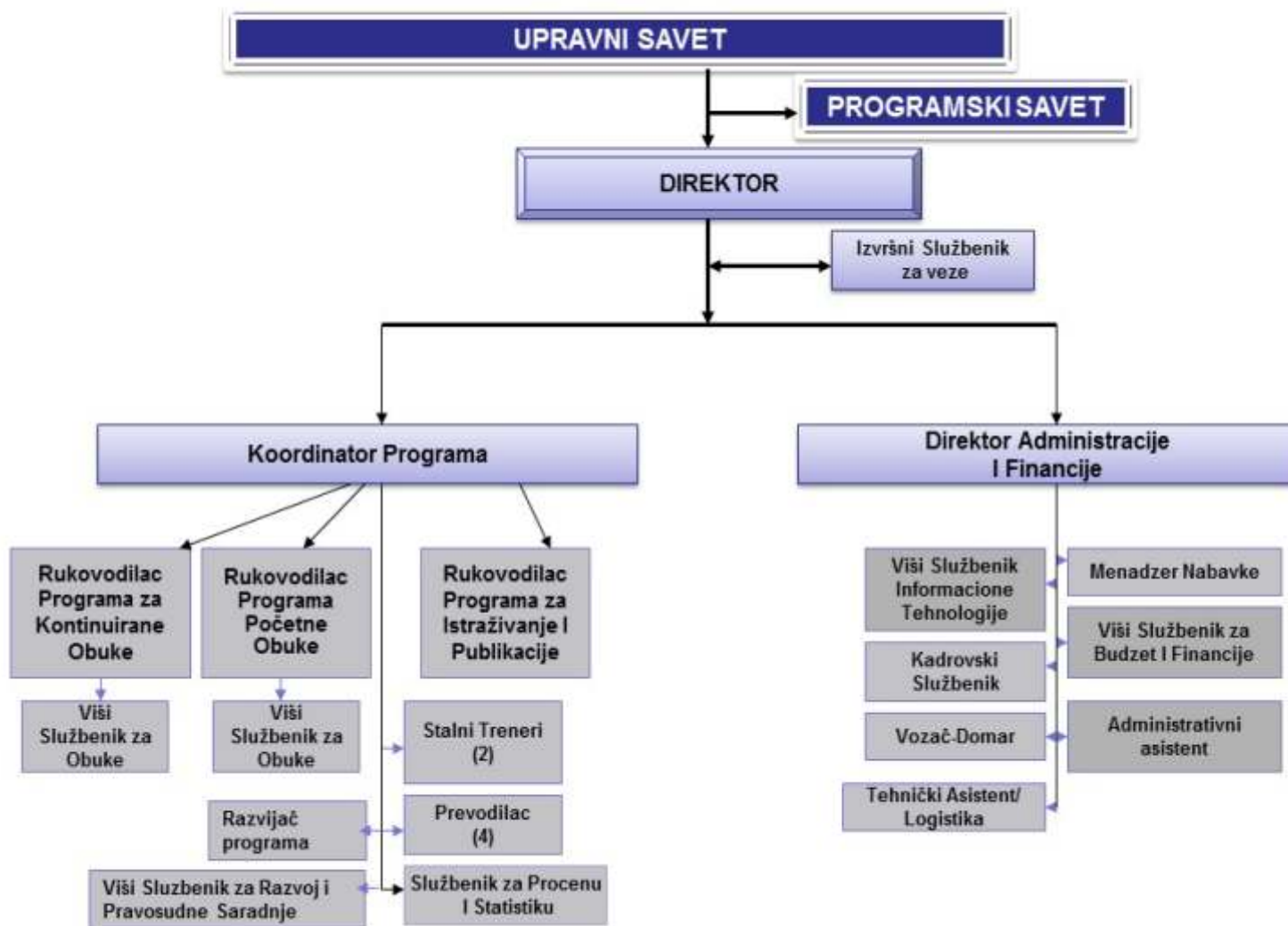
Važna komponenta KIP-a se odnosi na ljudske resurse (osoblje). KIP osoblje se sastoji od dela koji se odnosi direktno na sprovođenje obuke i dela koji ima veze sa funkcionisanjem administracije, financije i nabavkom. Odgovornost osoblja koje se odnose na realizaciju programa obuke koji se bavi identifikacijom potreba, izradi i sprovođenju programa obuke. Dok osoblje administracije, financije i nabavke podržava sve funkcije KIP-a iz njihove perspektive. Broj zaposlenih u KIP je trenutno 25, gde 19 od njih su visoko univerzitetski kvalifikovani. Preko 50% od osoblja KIP-a su završili

postdiplomske studije ili su u procesu finalizacije svoje različite oblasti, uglavnom pravne.

5.1. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura osoblja KIP-a je jednostavna i treba da posluži sprovođenje funkcije KIP-a. Svaka zaposlena pozicija je jasno istakao odgovornosti posla. U prilog kapaciteta osoblja, kao deo vizije rukovodilaca stagno održavanje, uključujući obuku i studijske posete.

6 BUDŽET

Glavni finansijski izvor KIP-a je budžet Republike Kosova. Godišnji budžet KIP-a upravlja se nezavisno od KIP-a, pod planiranje za svaku ekonomsku kategoriju, na osnovu godišnjeg programa rada. Proces prijave i izveštaj budžeta sprovode organi upravljanja KIP-a. Pored državnog budžeta, od svog osnivanja, KIP je osnivao stalnu poršku od različitih međunarodnih donatora koje su realizovale mnogobrojne projekte, čiji fokus je bio da se poveća kapacitet sudstva i KIP-a (organi upravljanja i osoblje). Donatorska sredstva uglavnom se upravljaju od strane samih donatora, dok KIP koristi direktno podržava stručnost, razmenu iskustava, opreme informativne tehnologije, publikacija ili usluga intelektualnog karaktera.

kji

Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosuđe
Kosovo Judicial Institute

7 ORGANIZOVANJE OBUKE

Da se organizovana obuka KIP može da se koristi od svih učesnika, planira da postane dovoljan za broj korisnika za svakog korisnika obuke a da učestvuju u obuci koja i njihovim interesu, KIP je stvorio brojne mehanizme da obezbedi učešće u obuci.

7.1. Ko ima koristi od obuke

Od organizovanje obuke u KIP, direktni korisnici su sve sudije i tužioci Kosova, potencijalni kandidati za sudije i tužilaca koji su uspešno položili pripremni ispit organizovan od strane KIP-a, administrativno osoblje sudova i tužilaštva kao i drugih stručnjaka sudstva i tužilaštva (tužioci, porotnika i sudsko osoblje) identifikovani od strane KIP-a. U nekim slučajevima, u kontinuiranu obuku korisnici su i profesionalci iz oblasti prava čiji rad je povezan sa sudovima i tužilaštva (advokati, policijski oficiri, carinari, uslovno oficiri itd).

7.2. Identifikacija potreba za obukom

KIP posebno se fokusira da ponudjena obuka ispunjeva zahteve i potrebe svojih korisnika. To je trajna obaveza KIP-a poboljšati mehanizme za identifikovanje potreba za obukom koja su uključena u okvir Programa Rada.

Za razvoj programa rada KIP koristi, ali nije ograničen na sledeće mehanizme:

- Upitnike za procenjivanje obuke posle svake sesije treninga;
- Upitnike za procenjivanje potreba popunjeni od strane sudija i tužilaca;
- Preporuke SSK-a, TSK, Vrhovnog Suda, Državno Tužilaštvo, Udruženje Sudije i Udruženje Tužioce;
- Sastanci sa sudijama i tužiocima, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštva;
- Preporuke Institucija i domaćih i međunarodnih organizacija;
- Predlozi trenera KIP-a;
- Izveštaji Rada Sudova i Tužilaštva;
- Preporuke Kancelarije za Procenjivanje Rada sudija i tužilaca;
- Analiza dnevnog reda institucija za razvoj i izmenu zakona;
- Istraživanje programa regionalnih i međunarodnih Institucijama treninga;
- Predlozi osoblje, Programskog Saveta i Upravnog Saveta KIP-a;
- Analiza mehanizama za procenu efekata obuke;
- Strategije i usvojene dokumente od strane Institucija koje sadrže preporuke za pravosuđe i vladavinu prava;
- Nadzor štampanih i elektronskih medija.

7.3. Učešće na obuci

Mogućnost učešća na obuci zavisi od toga da li su kontinuirane ili početne obuke. KIP pruža jednake mogućnosti za kontinuirane i obuke za napredovanje svih onih koji smatraju da su od interesa za njih. Dok učešće u početnoj obuci je otvoreno samo za kandidate koji uspešno polože pripremni ispit za sudije i tužioce, nakon imenovanja od strane Predsednika Republike ako nemaju prethodno iskustvo sudije i tužoci. Pružanje specializovane obuke i usluge imaju za cilj profesionalnog karaktera kao publikacija i istraživanja za razvoj pravosudja, takodje su deo misije KIP-a. Da bi se obezbedilo adekvatno učešće u broju i sposobnosti, KIP je razvio mehanizme koji su stvorili sistem pružanja mogućnosti za učešće u kontinuirane obuke i na one za unapredjenje, dok učešće u početnoj obuci je obavezno.

7.3.1 Načini za učešće u kontinuirane obuke i za unapredjenje

U cilju koordinacije učešća sudija i tužilaca u kontinuirane obuke, i za unapredjenje KIP organizuje redovne sastanke, sa predsednicima sudova i glavnih tužilaca tužilaštva, osnovnog i višeg nivoa. Predsednici sudova i glavni tužioc i tužilaštva konsultuju kalendar treninga zajedno sa sudijama i tužiocima i uzimajući u obzir njihove potrebe izražene kroz formulare za

aplikaciju predlaže KIP-u spisak učesnika. Nakon konačne procene od strane KIP-a, spisak učesnika se finalizira i sudije i tužioc i pozivaju se za obuke preko predsednicima sudova ili glavnim tužiocima tužilaštva. Na obuku gde učestvuju i drugi profesionalci iz oblasti pravosudja identifikovani od strane KIP-a, oni su pozvani od strane svojih pretpostavljenih.

7.3.2. Online primena

Da bi se olakšalo učešće u obuci KIP je stvorio mogućnosti da korisnici kontinuirane obuke primene online za obuke za koje smatraju da su sa interesom za njih. U ovom slučaju interesovani biće uključeni u spisak učesnika nakon konsultacije sa predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštva.

Primena online može biti na ovom linku:

<http://igjk.rks-gov.net>

7.4. Poziv za učešće u kontinuiranu obuku

Poziv za učešće u kontinuiranu obuku KIP pošalje učesnicima najkasnije mesec dana pre održavanja treninga. Pozvani su obavezni da potvrde učešće preko predsednicima sudova i glavnim tužiocima ili direktno u KIP.

7.5. Da li je obuka plaćena?

Sve kontinuirane obuke i one za unapredjenje nude se besplatno od strane KIP-a. Takođe, učesnicima treninga nudi im se besplatna hrana i piće. Ove usluge se nude u okviru odobrenog budžeta za organizovanje obuke od strane KIP-a i takođe su deo međunarodne prakse u ovoj oblasti.

U početne obuke kandidati za sudije i tužioce ne plaćaju uslugu, osim hrane za sebe. Međutim po zakonu KIP je obavezan da plati naknadu za kandidata za sudije i tužioce koji pohađaju obuku.

8 STRUKTURA OBUKE

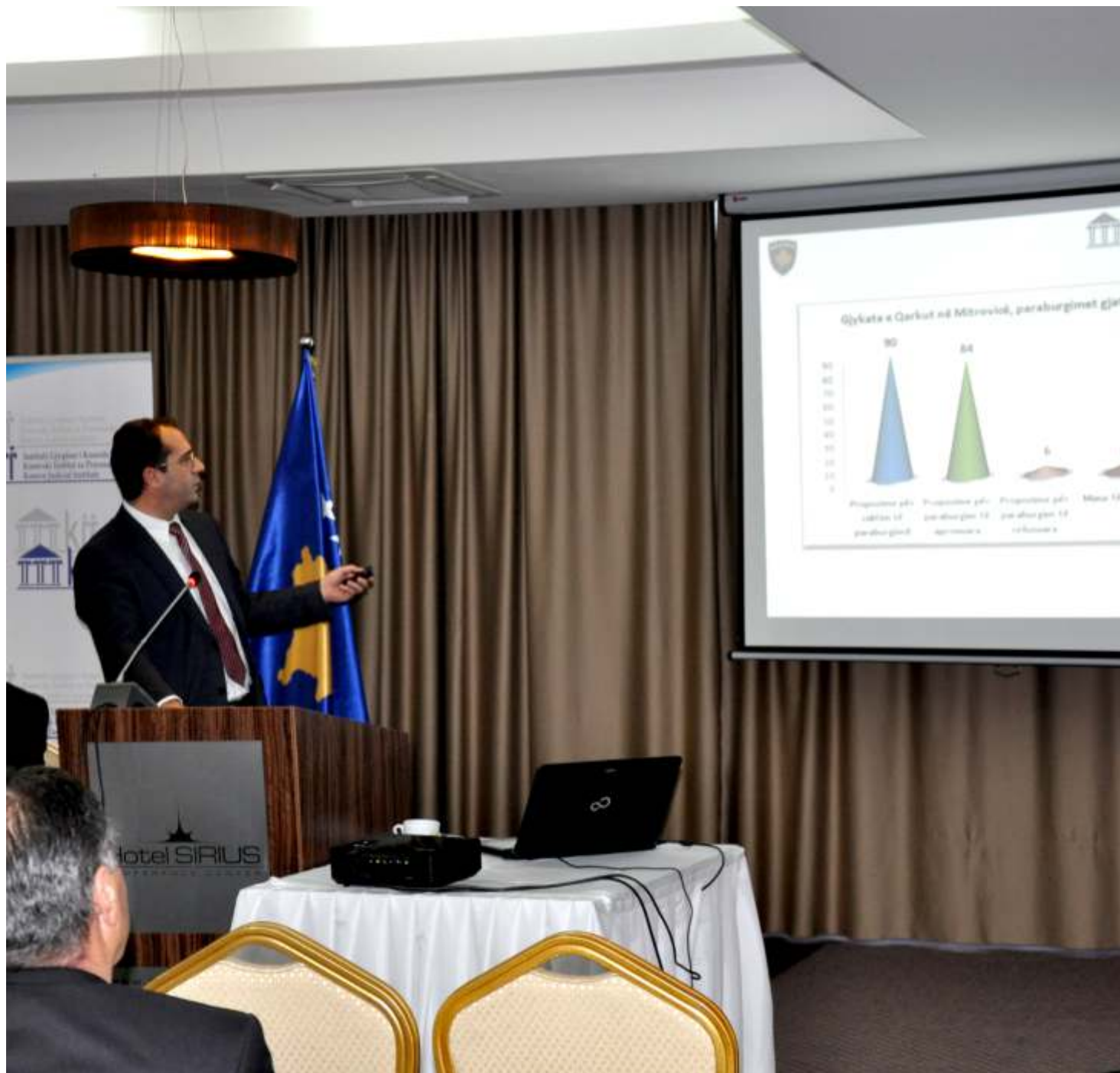
Da bi se ispunio zakonski mandat, KIP je stvorio organizacijsku strukturu programa koja odgovara nivou njihovih korisnika.

Trening aktivnosti KIP-a realizuju se u okviru različitih programa na sledeći način: Program Početne Obuke (PPO), Program Kontinuirane Obuke (PKO), Program Obuke za Unapredjenje (POU) i Program za Istraživanje i Publikacije (PIP). KIP takodje razvija kapacitete svojih trenera kroz Programa Obuke za Trenera, oObuka za upravljanje sudova i tužilaštava, obuka za administrativno osoblje sudova i tužilaštava kao i sprovedodjenje studijskih poseta za poboljšanje nadležnosti, praktičnih programa obuke (stažiranje) u zemlji i inostranstvu, konferencije i druge aktivnosti.

8.1. Kontinuirana obuka za sudije i tužioce

Kontinuiranu obuku KIP organizuje kroz Programa za Kontinuiranu Obuku (PKO). Ovaj program obuhvata organizovanje obuke i raznih aktivnosti za sudije i tužioce za podizanje profesionalnih i etičkih kao i praktične sposobnosti i jačanje njihove potrebne veštine.

KIP, organizuje kontinuiranu obuku od 2000 kada je osnovan i konstantno razvija organizacione kapacitete i metodologiju treninga. Na osnovu dosadašnjih iskustava, u KIP je postignuta kultura kontinuiranog poboljšanja strukture programa i metodologije sprovedjenja aktivnosti treninga u okviru PKO.

8.1.1. Koje oblasti su pokrivene u PKO?

U okviru PKO tretiraju se pitanja od:

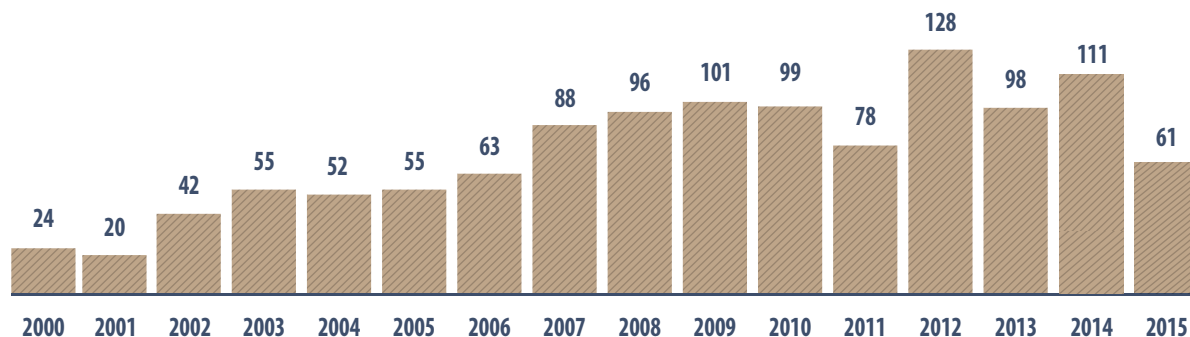
- Krivično pravo (materiali, proceduralna i izvršenje krivičnih sankcija);
- Proceduralna i materijalna građanska prava sa svim odsecima polje;
- Maloletničko pravosudje;
- Komercijalno i finasijsko pravo
- Upravno pravo;

- Evropsko i međunarodno pravo;
- Ljudska Prava, rodna ravnopravnost i nediskriminacija;
- Materijalni i proceduralni aspekti iz polje krivičnih dela:

PKO takodje sadrži specifične programe treninga interdisciplinarnog karaktera kao one za etiku, upravljanje slučajevima, komunikacija, razvijanje veštine na sudjenju, strani jezici, pisanje i pravno rezonovanje, itd.

8.1.2. Realizovane aktivnosti u PKO u 2000 -2015

Realizovane aktivnosti u PKO 2000-2015 *

*2015 - Uključuje aktivnosti realizovane do meseca jul

8.2. Program Početne Obuke

Preliminarna priprema pravnih stručnjaka lica koje nameravaju da postane sudije i tužioci je od posebnog značaja. Današnji trendovi pokazuju da su skoro sve zemlje regiona i veći deo Evrope i Sveta primenjuju ovu vrstu obuke. Početna obuka za ove stručnjake kandidate za sudije i tužioce pre nego što počnu da ostvaruju svoje pravosudne funkcije, smatra se jednim od ključnih faktora u obezbeđivanju nezavisnosti, nepristrasnosti i profesionalne i etičke kompetencije pravosudja.

Na Kosovu preliminarna obuka poznata je kao Program Početne Obuke (PPO). Ovaj program obuke osim početne obuke organizuje početnu obuku i razne aktivnosti za buduće kandidate za sudije i tužioce je pretrpela neke izmene sa amandmana osnovnih zakona sudskog i tužilačkog sistema.

Prema ovim zakonskim promenama početna obuka se organizuje nakon imenovanje novoizabranih sudija i tužilaca, u trajanju od 12 meseci.

Program Početne Obuke (PPO) KIP-a, je razvijao nastavni plan i adekvatnu metodologiju treninga za izgradnju teorijske i praktične veštine za novoimenovane sudije i tužioce. Sadržaj i struktura PPO je napravljena da popuni znanja kandidata za sudije i tužioce novoimenovanim dobijenih u prethodnim kvalifikacijama, kako bi ih pripremili za uspešno obavljanje njihove funkcije posle izbora.

Tokom razvoja i sprovođenja PPO koriste se svi resursi za profesionalnu, interdisciplinarni i licni novoimenovanih, i etičku pripremu grupe kandidata za sudije kako bi stekli veštine i poseduje sveobuhvatne sposobnosti za obavljanje dužnosti sudije ili tužioca.

8.2.1. Ko može da prati početnu obuku?

Početnu obuku organizovano od strane KIP mogu da prate samo potencijalni kandidati za novoimenovani sudije i tužioce koji ispunjavaju uslove utvrdjene zakonom. Pre nego što je iko razmotren kao potencijalni kandidat za sudije i tužioce moraju da uspešno prodje Pripremni Ispit za sudije ili tužioce.

8.2.2. Pripremni ispit za sudije ili tužioce kao uslov za učešće u početnu obuku

Na osnovu 7 novih zakonskih promena SSK i TSK su je odgovorni za organizovanje ispita za sudije ili tužioce.

Na osnovu ovih promena usvajanje propisa za određivanje pravila i procedure za organizovanje ispita za kandidate za sudije, kao i organizacije najave i organizovanje ispita čini SSK, dok pravilnik kojima se definišu pravila i procedure za organizovanje ispita za kandidate za tužioca čini TSK. Za razliku od SSK najave i organizaciji ispita za tužioca čini TSK u saradnji sa institucijom koja organizuje obuku u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Ispit za sudije i tužioce je opšti uslov koji je definisan zakonom za imenovanje kandidata za sudije ili tužioce.

8.2.3. Struktura Programa Početne Obuke

Program Početne Obuke (PPO) u KIP sprovodi se od 2008. godine. Jedan pilot projekat je bio razvijen u 2005. godini koji je služio kao osnov za utvrđivanje ove nadležnosti za KIP u fazi izrade Zakona o Osnivanju KIP-a. Ood početka PPO je bio realizovan u tri faze. Međutim vremenska perioda i moduli ovog programa beleže stalni rast i razvoj.

Program Početne Obuke je pogođeno nedavnim zakonskim promenama. Na osnovu ovih amandmana nakon imenovanja od strane Predsednika Kosova, ovi sudije/tužioci, osim onih koji imaju prethodno iskustvo kao sudija/tužilac, će proći početnu obuku, koji će biti organizovan od strane Instituta za pravosuđe Kosova. Početna obuka će trajati dvanaest (12) meseci, u skladu sa relevantnim zakonima na snazi.

Tokom početne obuke sudijama neće biti dodeljena slučajeve.

Sudije/tužioci imenovani će se proceniti nakon početnih rezultata obuke, u skladu sa relevantnim odredbama ovih zakona. Početni period obuke će biti produžen za one sudije/tužioci koji ne uspeju da adekvatno završe početnu obuku kao što je određeno od strane Kosovskog Instituta za Pravosuđe.

Kosovski Institut za Pravosuđe kao institucija odgovorna za organizaciju početne obuke za novoimenovane sudije i tužioce će utvrditi strukturu

programa početne obuke, nakon razmatranja trenutnog nastavnog plana i programa i razvoja procesa procene potreba obuke.

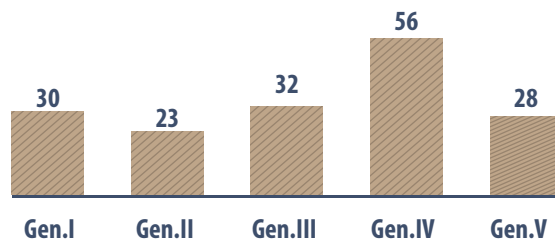
8.2.4. Broj diplomiranih kandidata u PPO

Od početka sprovođenja PPO do sada je diplomirao pet(5) generacija kandidata za sudije i tužioce. Ovaj proces je prethodio pilot projekat PPO-a organizovan u 2005 koji je trajao tri meseca i obuhvatio je 15 modula obuke. Generaciji ovog pilot programa podložni su 60 kandidata. Od 2008 kad je počeo sprovođenje PPO, početnu obuku su uspešno završili 169 kandidati, gde 145 od onih su imenovani kao sudije ili tužioce.

Na vreme pripreme ove publikacije KIP je u fazi razmatranja trenutnog nastavnog plana i programa PPO-a i razviti će novi program obuke za šeste generacije, na osnovu specifikacija koje proizilaze iz zakona i čeka rezultate iz procesa organizovanja ispita za sudije i tužioce koji će biti organizovan od strane SSK-a i TSK-a.

Sledeći grafikon prikazuje podatke za ove pet generacije:

Broj diplomiranih kandidata u PPO

8.3. Obuke za Unapredjenje

Obuke za Unapredjenje je namenjen sudijama i tužiocima novoimenovanih i onima koji su unapredjeni ili su promenili nivo i funkcije unutar sudova i tužilaštva.

Cilj obuke za unapredjenje je da podrži sudije i tužioce u njihovo profesionalno i interdisciplinarno usavršavanje za efikasno i pravilno sprovođenje zakonskih odredaba i najboljim praksama za standardizacije i unifikacije.

Nastavni plan kojim se smatra se kao nastavak obuke PPO i komplementaran sa PKO, u okviru kojeg organiziraju se specifične obuke u znak podrške korisnim kategorijama utvrdjenim zakonom.

Ovaj program obuke se sprovodi od 2010 i do danas je evoluiralo i ispunjen u zavisnosti od potrebe, kao izraz promena u zakonodavstvo i pravosudnog i tužilačkog sistema.

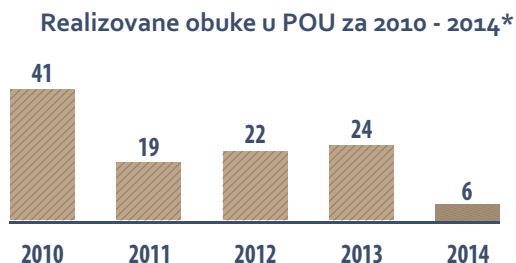
U okviru ovih obuka KIP je razvio posebne programe obuke koji se takođe nazivaju programi orijentacija obuke.

8.3.1. Koja oblast pokriva obuka za unapredjenje?

Obuka za unapredjenje duž modula koji tretiraju profesionalne teme prilagođavajući se potrebama odeljenja nove strukture sudova i tužilaštava, nacionalnom i međunarodnom zakonodavstvu, sadrži i module koji podržavaju osnivanje posebnih veština sudija i tužilaca. Ovi moduli obuke se odnose na organizaciju rada, komunikacije, priprema za sudsku reviziju, zastupanje u sudskim postupcima, upravljanje slučajevima, upravljanje sudovima itd.

8.3.2. Realizovane obuke u za unapredjenje 2010 - 2014

*2014 – u 2015 na vreme publikacije ove brošure nisu organizovane obuke za unapredjenje

8.4. Obuka za upravljanje sudovima i tužilaštvima

Opšti cilj programa obuke za upravljanje sudovima i tužilaštvima je da se stvori kadar dobro obučanih međunarodnim standardima upravljanja. Ovaj program je dizajniran da pomogne u razvoju jaku bazu modernih principa i prakse u upravljanju sudovima i tužilaštvima, uključujući sprovođenje vrednosti i karakteristika nesmetano funkcionisanje pravosudnog sistema.

Obuka ove vrste su uglavnom praktične aspekte o ulozi strateškog planiranja, vođstvo, komunikacije, upravljanje vremenom i stresom, etika, finansijskog upravljanja, ljudskih resursa, upravljanje tokovima materijala, standarda performansi, istraživanje i informacione tehnologije.

8.4.1. Ko su korisnici ovih treninga?

KIP će razviti blisku saradnju sa Sudskim Savetom Kosova i Tužilačkim Savetom Kosova u identifikovanju odgovarajućih zvaničnika koji će učestvovati u ovim obukama.

Međutim neizbežan deo ove obuke će biti predsednici sudova, glavnih tužilaca, administratori, i ostalo vodeći kadar koji će odrediti proces decentralizacije u pravosudnom sistemu i raznim zvaničnicima i SSSK STSK.

8.5. Obuka za administrativno osoblje sudova i tužilaštava

Cilj ovih radionica je da pruži detaljne informacije o strukturi i administracija pravosudnog sistema i principa glavnih odgovornosti u obavljanju administrativnih poslova u okviru sistema.

Obuka takođe ima za cilj da promoviše kvalitet usluga od strane pripadnika uprave u okviru pravosudnog sistema i povećavaju osećaj pripadnosti većoj organizaciji nego njihova kancelarijska i radno mesto.

8.5.1. Kakva je struktura i sadržaj ovih treninga?

Svaki program obuke mora biti prilagođena zadatka i funkcija od strane njegovih korisnika i specifičnim potrebama koje svaka kategorija korisnik. U cilju prilagođavanja obuku za različite kategorije korisnika administrativnog osoblja u sudovima i tužilaštvu.

Deljenje više tipično ovog programa je:

- Uvodni kurs i
- Kontinuirana obuka

8.5.2. Uvodni kurs

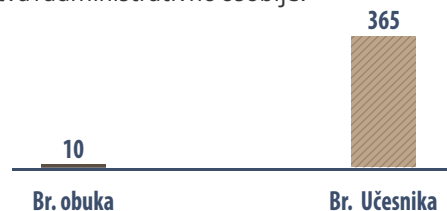
Glavni cilj uvodnog kursa specijalizovanim kursa je da obezbedi početnu obuku za sve novoimenovane članove uprave, sa fokusom na ključnim oblastima da izgrade svoje kapacitete i sposobnosti kao članovi sudskog i tužilačkog administracije

Obuka uvodnog kursa se odnosi na sve zaposlene koji su imenovani u poslednjih šest meseci, u vreme kada je organizovana obuka.

8.5.3. Kontinuirana obuka

Kontinuirana obuka u okviru plan i programa za administrativno osoblje sudova i tužilaštava se odnosi na Administratora sudova i tužilaštava i njihovih zamenika, službenici za odnose s javnošću, službenici sekretarijata SSK i TSK, osoblje prijemna kancelarija i sve druge kategorije administrativnog osoblja interakcije sa građanima, strankama i institucijama koje su odgovorne za upravljanje protok predmeta i procesuiranje predmeta, zvaničnika koji se bave ljudskim resursima i drugim zvaničnicima koji imaju više od 6 meseci iskustva u ovim institucijama.

Obuka sprovedena za Upravljanje sudove i tužilaštva i administrativno osoblje.

8.6. Program za Istraživanje i Publikacije

Pored početne, i kontinuirane i obuke za napredovanje, i profesionalne aktivnosti kao, istraživanje o raznim pitanjima u oblasti pravosudja i pružanje potrebne pravne resurse, smatraju se važna komponenta u razvoju profesionalizma, nepristrasnosti i nezavisnosti kapaciteta pravosudnog i tužilačkog sistema.

Osnova da KIP realizuje istraživanje zasnovano je na zakonu o KIP. Ovaj zakon propisuje da KIP pored aktivnosti obuke je i jedna profesionalna – istraživačka institucija, za razvoj pravosudja u zemlji (Zakon Br. 02/L-25, član 2, stav 2.2 pod b.). U vreme pripreme ove publikacije, KIP je u procesu modernizacije svoje biblioteke i obogadivanje sa pravnim pouzdanim i aktualnim materijalima na elektronskom obliku i štampanoj formi.

Program za Istraživanje i Publikacije ima za cilj da korisnicima KIP-a pruži praktičnu i tehničku podršku za istraživanje, pristup različitim pravnim izborima ne isključujući mogućnost objavljivanja rezultata takvih istraživanja. U tom smislu pruži se efikasna i profesionalna podrška kao i pristup na pouzdane informacije kroz upotrebljavanja savremene tehnologije i održavanja odgovarajuće materiale.

Biblioteka Kosovskog Instituta za Pravosuđe je namenjen da svim korisnicima pruže literaturu, baza podataka i informacija potrebnih za istraživačke aktivnosti KIP-a. Biblioteka je posvećen da zadovolji korisnika dovedemo što veći broj formata moguće kao rezultat značajne prednosti, brzo pretraživanje efikasnosti i neposredne dostupnosti.

Sve knjige u biblioteci su na papiru i praćene u sistemu katalogizacije i klasifikacije po pravilima posebnih javnih biblioteka u sistemu i stoga su dostupni korisnicima.

Elektronska biblioteka je savremeni oblik pružanja resursa i pravnoj literaturi korisnicima u elektronskoj formi.

KIP će biti posvećen pružanju slobodan pristup međunarodnim pravnim bazama podataka koje pružaju pravna sredstva. U pravnim sredstvima dostupnim svim sudijama, tužiocima i administrativnog osoblja sudova i tužilaca, trenerima KIP-a, osobljem KIP-a i drugim korisnicima po aktivnosti obuke KIP-a.

8.6.1. Biblioteka KIP-a

Republika e Kosovës
Republika Kosovo
Republic of Kosovo

Koncenter Judicial Institut
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovian Judicial Institute

JUSTICIA

Programi Naftuar Gjyqësor Kandidatave të Programit të Përgjithshëm të Ligjit

Geddishtë, Rrugë 2/2018

Koncenter Judicial Institut
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovian Judicial Institute

Programi Naftuar Gjyqësor Kandidatave të Programit të Përgjithshëm të Ligjit

JUSTICIA

Viti I/2008, Numri 1/2008

8.6.2. Publikacije

U kontekstu doprinosa za razvoj pravosudja u zemlji, kao i za predstavljanje svojih aktivnosti KIP izdaje razne publikacije, kao što sledi:

- **Justicia** – je naučni časopis sa radovima kandidata za sudije i tužioce. Svaki kandidat mora da podnese jedan naučni rad za objavljivanje pre diplomiranja.

- **Opinio Juris** – Svrha ovog magazina je da pruži stručnu podršku sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka na Kosovu i šire. Ovaj časopis sadrži radove raznih autora kao što su sudije, tužioci, univerzitetski profesori, advokati, itd, koji svojim radovima bave različitim pravnim pitanjima koja se odnose na sudsku praksu i nacionalnog i međunarodnog prava.

- **Moduli** – KIP objavi modula obuke iz različitih oblasti prava. Ovi moduli služe za realizovane obuke u KIP.

- **Priručnici** – Da bi se povećala efikasnost treninga objavljeni su niz priručnika, kao: Priručnik za Obuku, Priručnik za zaštitu žrtava nasilja u porodici, Protokol upućivanja pravosudnih institucija za decu, Priručnik za Mentore PPO-a.

- **Brošura** – da se stvore mogućnosti gradjana da budu informisani o pravdi i u isto vreme da profesionalci pravosudnog i tužilačkog sistema biti u stanju da pronadje osnovne informacije, KIP Ženske Imovinske Prave na Kosovu, Pravno Obrazovanje za Pravdu, itd. KIP izdaje razne brošure. Medju izdate brošure su:

- **Bilten** – KIP izdaje mesečni bilten koji opisuje sve aktivnosti koje se obavljaju u tom periodu.

- **Izveštaji** – KIP tokom svog rada objavljuje različite periodične izveštaje, uključujući i Godišnji Izveštaj Rada.

U okvir PPI preuzete su niz inicijative za objavljivanje. Medju najvažnijem je časopis naučnog karaktera koji će se objavljati tokom 2013 od strane KIP-a. Na ovom časopisu mogu se obavljati radovi naučnog karaktera, od strane sudija, tužilaca, advokata, profesori prava i uopšte profesionalci čiji rad je od interesa za razvoj pravosudja u zemlji.

Takodje KIP je u fazi pripremanja za razvijanje i objavljivanje priručnika (bench books) za ključne oblasti prava (krivično, građanski i upravni).

8.7. Obuka stručnjaka pravosudnog sistema

Na osnovu svog mandata, KIP razvija programe obuke u cilju povećanja profesionalnih sposobnosti drugih profesionalaca koji zbog prirode i svoje funkcije, su deo i direktno doprinose na pravosudni i tužilački sistem na Kosovu.

Osim sudije porotnike i profesionalne saradnike sudova i tužilaštava za koje se razviju posebne programe obuke, KIP daje posebnu pažnju i profesionalcima pravosudnog sistema, čiji rad je vezano sa sudovima i tužilaštvama. Ovi profesionalci učestvuju na organizovane treninge u okviru PKO-a tada kada se tretiraju teme koje direktno utiču na njihove funkcije.

8.8. E-learning

Učenje na daljinu (e-learning) je interaktivno učenje na daljinu koristeći online elektronsku tehnologiju, van tradicionalne prostorije za obuku.

KIP je razvio platformu učenja na daljinu koja će zadovoljiti sve zahteve za obuku, čija glavna prednost je štedenje i adaptacija vremena i visok kvalitet obuke.

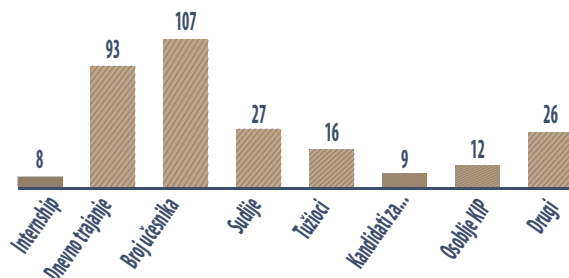
Ova metodologija obuke koja sada nalazi široku primenu u najrazvijenim institucijama za obuku, će obezbediti uključivanje učesnika na online obuku kao i biće na raspolaganju korisnicima KIP-a za dugo vremena, u cilju povećanja efikasnosti obuke.

8.9. Obuke i programi van zemlje

U cilju povećanja kapaciteta sudija, tužilaca, kandidata za sudije i tužioce kao i drugih profesionalaca iz oblasti pravosuđa, KIP u saradnji sa donatorima, organizuje brojne obuke i studijske posete institucijama tih zemalja. Poznavanje najbolje prakse razvijene zemlje i razmena iskustava su glavni sadržaj ovih aktivnosti.

Broj intersipa održanih u vremenskom period 2014-2015

8.10. Metodologija obuke

Za sprovođenje obuke sa savremenom metodologijom, KIP ima poseban fokus na izgradnji kapaciteta trenera. U tom smislu, stalno se organizuju obuke trenera tako da oni primenjuju

najsavremenije tehnike treninga.

Jedan deo obuka trenera koriste se i za razvoj draft programa obuke i specifičnih modula obuke. Ovaj pristup se primenjuje u cilju da treneri budu uključeni kao na identifikaciju potreba za obuku, tako i na metodologiju za sprovođenje programa obuke.

Razvoj metodologije obuke se zasniva na specifičnim pravilima selekcije za trenera KIP-a kao i priručnik za trenere i mentore KIP-a.

8.11. Treneri (njihov izbor)

Treneri KIP-a mogu da bude sudije, tužioci, advokati, profesori prava i stručnjaci u različitim oblastima od interesa zavisno od nastavnog plana obuke za korisnike KIP-a. Treneri KIP-a su lokalni i međunarodni.

Uslovi za izbor trenera su utvrđeni sa "Pravila za izbor privremenog trenera KIP-a"

9 SARADNJA SA DOMAČIM I MEDJUNARODNIM INSTITUCIJAMA NA KOSOVU I INOSTRANSTVU

U ispunjavanju svoje misije, KIP je posvećen da radi izražavala se kroz potpisivanja brojnih bilateralnih i zajedno sa lokalnim institucijama i organizacijama kao i sa međunarodnim partnerima koji dele iste ciljeve.

Usled sve veće potrebe za profesionalce i česte promene u pravosudnom i tužilačkom sistemu, KIP je izgradio efikasnog i održivog partnerstva sa domaćim i međunarodnim institucijama koje rade na Kosovu i u inostranstvo.

Saradnja sa domaćim i međunarodnim partnerima izražavala se kroz potpisivanja brojnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma, aktivno učešće u regionalnim inicijativama u cilju razmene iskustva i realizovanje aktivnosti u oblastima od zajedničkog interesa. Deo ove saradnje su i organizovanje praktičnih programa u zemlji i inostranstvo korisnicima KIP-a.

10 DONATORI

Podrška međunarodnih partnera je pomogla izgradnju kapaciteta KIP-a i pružala mogućnosti za samoodrživost u nekim programima, kroz razmene iskustava i najboljih praksa. Obuka i praktične programe za upravljanje, osoblje i trenere, imaju direktan uticaj na izgradnju kapaciteta rukovodstva i organizacione, ne zanemarujući razvoj metodologije obuke i tehničke infrastrukture.

Takodje, deo podrške je usmerena direktno na obuci sudija, tužilaca i kandidata za ove funkcije. Dok o očekivanja za nastavak ove podrške su obećavajuće bar i za kratko vreme.

11 IDEJE

ZA POBOLJŠANJE PROGRAMA ILI UPOTREBE ZA OBJAVLJIVANJE

KIP je veoma posvećen na pružanje obuke visokog kvaliteta i u korak sa savremenim kretanjima nastave za odrasle. Korisnici KIP-a mogu predložiti teme za buduće obuke ili ideja za poboljšanje obuke i trenera u evaluacionih formi distribuirani u svakom treningu, a koje mi analiziramo sa velikom pažnjom.

Takodje, ovi predlozi mogu biti koristeći stvorene mogućnosti od strane KIP kao veb sajt, e-learning platforma, platforma elektronske biblioteke kao i da kontaktiraju u bilo koje vreme osoblja KIP-a odgovornog za programe obuke.

Kontakt

Za više informacije kontaktirajte:
Kosovski Institut za Pravosudje
Ul. "Muharrem Fejza" b.b. - Priština

Tel. +381 38 200 18 660

web: <http://igjk.rks-gov.net>

Pošaljite vaša pitanja ili komentare na
e-mail adresu infokji@rks-gov.net

